

ความเชื่อเรื่องตัวเลข ของคนญี่ปุ่น (ตอนที่ 2 เลขอัปมงคล)

ดร.นรพงศ์ภัคดี พิเศษพิศุทธิ์

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

narongsak.pit@ku.th

เครื่องรางพกติดตัวจาก
ศาลเจ้าหนึ่งในประเทศ
ญี่ปุ่น ที่เป็นรูปม้า 9 ตัว
ที่พ้องกับความหมาย “ไปได้ดี”
ที่มา: <https://tadotaisya.or.jp>

สวัสดีครับ มาต่อเรื่องความเชื่อเรื่องตัวเลขของคนญี่ปุ่นกันครับ เมื่อตอนที่แล้วได้กล่าวถึงตัวเลขมงคล (縁起のいい数字: えんぎのいいすうじ: Engi no ii Suuji) ไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มาตอนนี้ เรามาดูตัวเลขอัปมงคล หรือ “ตัวเลขที่ไม่เป็นมงคล (縁起の悪い数字: えんぎのわるいすうじ: Engi no warui Suuji)” กันครับ แต่ตัวเลขอัปมงคล ผู้เขียนขอเขียนรวมไปถึงเลขสองหลักด้วยนะครับ เราลองมาดูกันได้เลย

สำหรับตัวเลขที่ไม่เป็นมงคลเลขแรก เป็นหลักหน่วยนะครับ คือ เป็นเลขที่ในหลาย ๆ วัฒนธรรมเองก็เชื่อว่าเป็นเลขที่ไม่เป็นมงคลเช่นกัน รวมถึงในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีเชื้อสายจีน หรืออยู่ในวัฒนธรรมจีน ก็น่าจะมีความเชื่อเกี่ยวกับเลขนี้เช่นเดียวกัน นั่นก็คือ เลข 4 นั่นเองครับ สำหรับความเชื่อนี้มาจากการที่เลข 4 มีเสียงอ่านว่า “Shi” ที่จะไปพ้องเสียงกับคำว่า “ความตาย (死: シ: Shi)” ทำให้เลข 4 กลายเป็นเลขที่ทำให้นึกถึงความตาย หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความตาย จนกลายเป็นความเชื่อว่าเป็นเลขที่ไม่เป็นมงคล

สำหรับอีกหนึ่งตัวเลขหลักหน่วยที่คนญี่ปุ่นเชื่อว่าเป็นมงคล คือ เลข 9 ครับ ตรงกันข้ามกับความเชื่อเรื่องตัวเลขของคนไทยเลยนะครับสำหรับเลข 9 สำหรับเหตุผลที่คนญี่ปุ่นเชื่อว่าเลข 9 เป็นเลขที่ไม่เป็นมงคล เพราะเลข 9 อ่านออกเสียงได้ว่า “Ku” ซึ่งไปพ้องเสียงกับคำว่า “ขมขื่น เป็นทุกข์ (苦: <: Ku)” ทำให้เลข 9 จึงเป็นเลขที่ไม่เป็นมงคลในความเชื่อของคนญี่ปุ่นครับ แต่ว่าสำหรับเลข 9 แล้ว จะไม่เหมือนเลข 4 ในความเชื่อเรื่องตัวเลขซึ่งเลข 4 คนญี่ปุ่นพร้อมใจที่จะเห็นว่าเป็นเลขที่ไม่เป็นมงคล แต่

สำหรับเลข 9 แล้ว คนญี่ปุ่นบางคน ก็ไม่ได้เห็นว่าเลข 9 จะเป็นเลขที่ไม่เป็นมงคลเช่นกัน ในทางกลับกัน บางคนก็มองว่า เลข 9 มีความหมายที่เป็นมงคลก็มีครับ โดยในภาษาญี่ปุ่นจะมีการเล่นคำโดยใช้การพ้องเสียงว่า “うまくい<: Umaku Iku” ซึ่งแปลว่า “ไปได้ดี, ไปได้สวย” ไปกับคำว่า “馬九行久 หรือ 馬九行駆 แปลตรงตัวว่า ม้า 9 ตัววิ่งไป” เป็นการเล่นเสียงซึ่งอ่านเหมือนกันว่า うまくい<: Umaku Iku” ทำให้ในหลาย ๆ ครั้ง เวลาไปญี่ปุ่น เวลาเราแวะบูชาเครื่องรางของขลังที่ศาลเจ้า หรือวัดญี่ปุ่นนั้น จะเห็นวัตถุมงคลที่ใช้รูปม้า 9 ตัว มาทำเป็นวัตถุมงคล ให้ผู้ที่บูชาไปทำอะไรต่าง ๆ ไปได้ดี ประสบความสำเร็จอย่างราบรื่น เป็นต้น ดังนั้น ตัวเลข 9 นั้น จึงค่อนข้างเสียงแตกสำหรับคนญี่ปุ่น ที่มีคนจำนวนไม่น้อยไม่ได้คิดว่า 9 เป็นเลขไม่เป็นมงคล และก็ไม่ได้รู้สึกต้องหลีกเลี่ยงหรือใส่ใจกับเลข 9 มากเท่าเลข 4 ครับ

สำหรับคนญี่ปุ่นเองก็มีความเชื่อในเรื่องตัวเลขที่ไม่เป็นมงคลนี้มากกว่าที่ผู้เขียนคิด ถึงขั้นที่ว่าในบางครั้ง คนญี่ปุ่นจะพยายามหลีกเลี่ยงการใช้งานเลข 4 ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น บางอาคารจะไม่มีชั้น 4 หรือชั้น 9 หรือไม่ว่าจะเป็นการไล่เลขห้องก็จะไล่ข้ามห้องหมายเลข 4 หรือหมายเลข 9 ไป ยกตัวอย่างเช่น อพาร์ทเมนต์ที่ผู้เขียนเช่าอยู่ขณะเรียนอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น ผู้เขียนอยู่ชั้น 1 (คนญี่ปุ่นชอบเลขคี่ เวลาไล่เลขห้อง มักจะไล่เป็นเลข 3 ตัว เช่นชั้น 1 ก็มักจะไล่เป็น 101, 102... ชั้นสองก็มักจะไล่เป็น 201, 202...) ซึ่งชั้น 1 มี 5 ห้อง ผู้เขียนอยู่ห้อง 106 ซึ่งตัวเองก็สงสัยว่า “เจ้าของบ้านเช่า หรือ โยะยะซัง (大家さん: おおやさん: Ooyasan)” อธิบายให้ฟังว่า อพาร์ทเมนต์แห่งนี้จะมี 5 ห้องในแต่ละชั้น แต่ทำไมผู้เขียน

จึงมีได้อยู่ห้อง 106 จึงทำให้ผู้เขียนมาจับสังเกตภายหลังแล้วพบว่า อพาร์ทเมนต์ที่ผู้เขียนเช่าอาศัยอยู่นั้น ในแต่ละชั้น ไม่มีห้องที่ลงท้ายด้วย 4 อยู่นั่นเอง ซึ่งหมายความว่า ในชั้น 1 ที่ผู้เขียนอยู่นั้น ไม่มีห้องเบอร์ 104 แต่จะไล่เป็น 101, 102, 103, 105 และห้องผู้เขียนคือ 106 ข้ามการไล่ห้องที่ลงท้ายด้วย 4 ไปเลย แต่สำหรับเลข 9 นั้น ไม่ได้ได้รับความเชื่อว่าเป็นเลขไม่เป็นมงคลเท่ากับเลข 4 ตามที่กล่าวไปข้างต้น จึงทำให้ท่านผู้อ่านเวลาไปเที่ยวญี่ปุ่น ก็ยังคงเห็นอาคารชั้น 9 หรือห้องที่ลงท้ายด้วยเลข 9 มากกว่าการเห็นเลข 4 ตามบริบทต่าง ๆ ครับ

ลิฟต์ของอพาร์ทเมนต์เก่าแก่
แห่งหนึ่งในญี่ปุ่นที่ไม่มีชั้น 4
และชั้น 9
ที่มา: <https://emuh.cocolog-nifty.com/blog/2009/07/post-e8ce.html>

แต่จริงๆ แล้วในปัจจุบัน คนญี่ปุ่นที่ไม่ได้ใส่ใจเรื่องความเชื่อเรื่องตัวเลข ก็มีมากขึ้น ยกตัวอย่าง รุ่นน้องในมหาวิทยาลัย คนญี่ปุ่นของผู้เขียน ซึ่งเป็นวัยรุ่นกลุ่มที่ไม่ค่อยได้ใส่ใจเรื่องความเชื่อมากนักเอง เคยพูดว่า “ทำไมคนญี่ปุ่นถึงเชื่อว่าเลข 4 ไม่เป็นมงคล หลาย ๆ คนก็พยายามไม่ทำอะไรให้พัวพันกับเลข 4 แต่ทำไมหลาย ๆ คนเชื่อว่า “โบโคลเวอร์ Clover (クローバー: Kuroobaa)” ต้องมี 4 ใบ จึงจะโชคดี” เป็นต้น ทำให้ในหลาย ๆ ครั้ง ท่านผู้อ่านไปเที่ยว หรืออยู่ในประเทศญี่ปุ่นก็อาจจะได้เห็นสิ่งรอบตัวพัวพันกับเลขที่ไม่เป็นมงคลเหล่านี้มากขึ้น เช่น เวลาไปพักโรงแรม หรือได้เข้าพักตามสถานที่ต่าง ๆ อาจจะมีโอกาสได้เจอห้องเบอร์ที่ลงท้ายด้วย 4 ก็ไม่ใช่เรื่องแปลกประหลาดอย่างใดในปัจจุบันครับ

สำหรับตัวเลขที่ไม่ใช่หลักหน่วย แต่คนญี่ปุ่นมีความเชื่อว่าเป็นเลขที่ไม่เป็นมงคล ก็จะมีเช่น เลข 13 ซึ่งผู้เขียนคิดว่า คงเหมือนกับหลาย ๆ วัฒนธรรมทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ที่ได้รับความเชื่อนี้มาจากทางฝั่งตะวันตกเหมือนกับญี่ปุ่น ที่มองว่าเลข 13 เป็นเลขแห่งความโชคร้าย อับมงคล น่าหวาดกลัว ขวัญผวา

สำหรับสุดท้ายนี้ ผู้เขียนมีเรื่องสั้น ๆ แถมตบท้ายครับ คือ

การ์ตูนที่นำความเชื่อเรื่องตัวเลข ที่เป็นตัวเลขไม่เป็นมงคลเลข 4 มาเป็นมุขในการสร้างเรื่องราว ในภาพจะมีข้อความเขียนว่า “ขอกุญแจ ของห้องหมายเลข 104” ซึ่งทำเป็นบรรยากาศที่น่ากลัว

ที่มา: <https://emuh.cocolog-nifty.com/blog/2009/07/post-e8ce.html>

ตัวอย่างการนำเอาความเชื่อ
โบโคลเวอร์ 4 ใบ มีกลีบกลาย
มีความหมายเป็นมงคลมา
ทำเป็นเครื่องรางของขลังใน
ประเทศญี่ปุ่น

ที่มา: https://twitter.com/ninna_ji/status/1102397952113369088

ผู้เขียนเคยได้ฟังเรื่องราวนี้จากคนญี่ปุ่น โดยเฉพาะคนญี่ปุ่นที่มีอายุแล้วหลายท่าน นั่นก็คือ คนญี่ปุ่นบางคนจะไม่ให้ “หวิ” ที่เอาไว้หวิผมนั้นแหละครับ เพราะคำว่า “หวิ” ในภาษาญี่ปุ่น คือ “Kushi” ซึ่งถ้าท่านผู้อ่านได้อ่านบทความนี้มาถึงตรงนี้ อาจสังเกตเห็นว่าคำว่า “หวิ” หรือ “Kushi” ไปพ้องกับเลข 9 หรือ “Ku” ที่ไปพ้องกับคำว่า ขมขื่น และ 4 หรือ “Shi” ที่ไปพ้องกับคำว่า ความตาย เลยรวมกันเหมือน “หวิ” เป็นเลข “49” ที่คนญี่ปุ่นบางคนอาจจะมองแล้วรู้สึกได้ว่า “ขมขื่น ความตาย” จึงทำให้คนญี่ปุ่นบางคนจะไม่ให้ของขวัญกันเป็นหวิครับ แต่ก็แล้วแต่บางคนครับ บางคนไม่ได้สนใจก็มากมาย แต่สำหรับผู้เขียนแล้ว ผู้ใหญ่ญี่ปุ่นสั่งสอนมาตลอดเวลาแปดปีที่เรียนอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น ทำให้พยายามหลีกเลี่ยงมาตลอดครับ เพราะไม่ทราบว่าคนญี่ปุ่นคนไหนจะสนใจ หรือไม่สนใจ จึงพยายามหลีกเลี่ยงเอาไว้ก่อนครับ แล้วพบกันใหม่ตอนหน้าครับ สวัสดีครับ